

Spiegel van een fluitschip

Dit zomerseizoen is er op het CVEH een houtsnij project gestart. Het behelst een langlopend project met uiteindelijk doel het maken van een spiegel van een fluitschip. Op de woensdag- of donderdagmiddag wordt er in het bezoekerscentrum gesneden en is het open voor publiek.

Spiegel van een fluitschip Houtsnijproject

Centrum varend erfgoed Hoorn

Het fluitschip is een Hoorns ontwerp. De oudste vermelding van een fluitschip staat in een publicatie uit 1604. Daarin wordt over het jaar 1595 geschreven:

"Dit selve iaer werden hier de scepen, die men Hoorensche gaings of fluijten noemt, eerst gemaectt, zijnde de selve viermaal soo lang als wijt, sommige noch langer, en seer bequaem tot de zeevaart, soo om de zeijlagie aende wint, als omt'ondiep gaen; dies sy soo ghesocht worden, dat 8 iaeren tijts als 80 sulcke scpen hier tot Hoorn uytgereet zijn tot groot profijt van de burgers."

Het fluitschip speelde een cruciale rol in de moedernegotie, de handel met de Oostzee die de basis vormde voor de Nederlandse welvaart in de Gouden Eeuw. Door zijn slanke ontwerp en efficiënte laadruimte kon het schip met relatief weinig bemanning grote hoeveelheden graan, hout en andere bulkgoederen vervoeren. Dit maakte de handel winstgevender en

zorgde ervoor dat Nederlandse steden, waaronder Hoorn, konden floreren als handelscentra.

Het eerste jaar van dit houtsnij project is vooral bedoeld voor onderzoek. Dit bestaat uit: hoe zagen die spiegels eruit, zijn er tekeningen, welke houtsoorten zijn geschikt om te snijden, moeten er kleimodellen worden gemaakt e.d.

Wat ik tot nu toe weet. Er zijn een paar hakboorden (delen van de spiegel) gevonden. Eén ligt in een Deense kerk en er zijn op de bodem van de Oostzee meerdere gezien. Ook zijn er meerdere schilderijen met fluitschepen (onder andere van van de Velden). De grootte van zo'n hakboord was ongeveer 1,80 meter bij 80 cm.

Daarnaast zijn in ieder geval twee hoekmannen gevonden. Beide afkomstig van fluitschepen die in de Oostzee lagen. De afmeting van deze beelden zijn ongeveer 1,60 meter hoog en 40 cm rond (er ligt er één in het scheepvaartmuseum).

Voor de guirlandes (bloemen slingers) is er veel minder duidelijkheid. Moet ik nu meer naar gebouwen kijken? Ik weet wel dat er een kruisbestuiving was tussen houtsnijders en beeldhouwers.

Het wordt een spannend onderzoek en werkproject waarbij ik vooral een ode willen brengen aan de vele houtsnijders in de 17e eeuw.

Middels nieuwsbrieven van het CVEH zal ik jullie op de hoogte houden. Paul van de Vaart.

